

HODNOCENÍ DIDAKTICKÝCH TESTŮ
ZADÁVANÝCH V RÁMCI JEDNOTNÉ PŘIJÍMACÍ
ZKOUŠKY

TESTY Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Tento dokument obsahuje základní informace týkající se hodnocení didaktických testů z českého jazyka a literatury (ČJL), které jsou zadávány v rámci jednotné přijímací zkoušky (JPZ). V těchto testech se vyskytují uzavřené úlohy (tj. úlohy s nabídkou odpovědí) a otevřené úlohy (tj. úlohy bez nabídky odpovědí). U každé úlohy je uvedeno její bodové hodnocení: stanovení maximálního počtu bodů, které mohou být za úlohu přiděleny, souvisí s typem úlohy. Vždy se přidělují pouze celé body, nikoli např. 0,5 bodu. Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku se neodělují záporné body.

Odpovědi **musí** být čitelně zapsány v záznamovém archu. Žák si může dělat poznámky do testového sešitu, ty však nebudou posuzovány. Pokud tedy žák uvede odpovědi pouze do testového sešitu, ale nepřepíše je do záznamového archu, nezíská žádný bod. Při zápisu odpovědí do záznamového archu **je nutné** použít modře nebo černě pišící propisovací tužku, která píše dostatečně silně a nepřerušovaně a nepropíjí se na druhou stranu záznamového archu. Používat **se nesmí** gumovací propisovací tužky, plnicí pera, fixy, zvýrazňovače, bělítka či jiné korektory apod.

Uzavřené úlohy

Při řešení uzavřených úloh žák sám nevytváří odpověď, ale posuzuje nabízené odpovědi (např. vybírá správné řešení z nabídky několika možností, posuzuje pravdivost/neppravdivost tvrzení, přiřazuje k daným pojům konkrétní příklady). U každé uzavřené úlohy/podúlohy je vždy právě jedna odpověď správná. Odpovědi na tento typ úloh se zaznamenávají pomocí křížku do příslušného pole v záznamovém archu: křížek musí být zapsán přesně z rohu do rohu. Pokud žák považuje za správnou odpověď např. C, musí zřetelně zakřížkovat pole označené C:

V případě, že žák chce svou odpověď opravit, např. místo odpovědi C zvolit odpověď A, musí pečlivě zabarvit původně zakřížkované pole a zakřížkovat pole označené A:

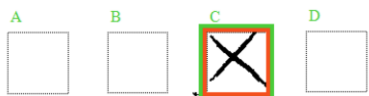
Zabarvené pole již nelze znovu označit za správnou odpověď. Doporučujeme proto, aby si žák před zabarvením pole pečlivě zkontroloval číslo úlohy, u níž chce svou odpověď opravit.

Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědí nebo jejich oprav je považován za nesprávnou odpověď. Například pokud je u úlohy s výběrem odpovědi ze čtyř možností (ABCD) zapsán křížek ve více než jednom poli, není za tuto úlohu přidělen žádný bod, a to ani v případě, že jedna z označených možností je správnou odpovědí.

Ohodnocený záznamový arch

Po vyhodnocení testů je každému žákovi zpřístupněn jeho ohodnocený záznamový arch: červeně je vyznačeno pole, které žák označil křížkem, a zeleně je vyznačeno pole se správnou odpovědí. Například pokud žák uvedl u konkrétní úlohy odpověď C a ta je správnou odpovědí, v ohodnoceném záznamovém archu bude pole C vyznačeno červeně i zeleně zároveň:

Pokud žák uvedl odpověď C, avšak správnou odpovědí je A, daná úloha bude v ohodnoceném záznamovém archu vypadat následovně:

Uzavřené úlohy a příklady jejich hodnocení

Úlohy s výběrem jedné správné odpovědi ze čtyř nabízených možností

V tomto typu úloh žák vybírá ze čtyř možností (A–D) jedno správné řešení, za každou správně vyřešenou úlohu získá 1 bod. V rozložení správných řešení nelze hledat žádný systém, např. správná odpověď A se může vyskytovat čtyřikrát za sebou. Pokud se úloha tohoto typu vztahuje k výchozímu textu, je nutné zadání úlohy i jednotlivé možnosti posuzovat v kontextu tohoto textu.

Příklad tohoto typu úloh (JPZ 2025: test pro 9. ročník, 1. řádný termín)

1 bod

28 Ve kterém z následujících větných celků není správně zapsána interpunkce?

- A) Raději jděte babičce naproti, už dlouho u nás nebyla.
- B) Pozvánku jsem nedostala včas, a proto jsem nemohla přijít.
- C) Roční pojištění celého domu bylo o 10 000 Kč dražší, než jsme čekali.
- D) Nedávno zrekonstruovaný palác, který pochází z 16. století včera vyhořel.

Řešení: D

Úlohy s dvoučlennou volbou (tzv. dichotomické úlohy)

V tomto typu úloh se žák rozhoduje mezi dvěma možnostmi, např. zda uvedené tvrzení jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N); zda uvedená věta je zapsána pravopisně správně (A), nebo ne (N); zda uvedená informace je ve výchozím textu předkládána jako jednoznačný fakt (F), nebo jako domněnka (D); zda uvedený větný člen je předmětem (Pt), nebo přívlastkem (Pk). V didaktických testech z ČJL jsou dichotomické úlohy seskupeny do svazků po čtyřech podúlohách a jsou hodnoceny následujícím způsobem:

- žák, který správně vyřeší všechny čtyři podúlohy z daného svazku, získá 2 body;
- žák, který správně vyřeší celkem tři podúlohy z daného svazku, získá 1 bod;
- žák, který správně vyřeší pouze dvě a méně podúloh z daného svazku, získá 0 bodů.

Ani v případě svazků dichotomických úloh nelze očekávat žádný systém v rozložení správných odpovědí – ve svazcích se mohou objevit správné odpovědi v poměru 2 : 2, 1 : 3 nebo 0 : 4 (např. čtyřikrát ANO). Pokud se svazek dichotomických úloh vztahuje k výchozímu textu, je nutné zadání úlohy i jednotlivé podúlohy posuzovat v kontextu tohoto textu.

max. 2 body

4 Rozhodněte o každé z následujících vět, zda je zapsána pravopisně správně (A), nebo ne (N).

	A	N
4.1 V těchto vyprahlých stepích kdysi žila ohromná stáda bizonů.	☐	☐
4.2 Na naše menší nedorozumění jsme oba velmi rychle zapomněli.	☐	☐
4.3 Z vrcholku kopce výletníci obdivovali výhled na prosluněnné údolí.	☐	☐
4.4 Právě si ve vězení odpykává trest za vyloupení obchodu s drahokamy.	☐	☐

Řešení: 4.1 – A; 4.2 – A; 4.3 – N; 4.4 – A

Přiřazovací úlohy

V tomto typu úloh žák přiřazuje k jednotlivým podúlohám správné řešení z nabídky, např. ke slovu/větě/textu přiřazuje odpovídající tvrzení; k definici přiřazuje příklad definovaného pojmu; k obrázku přiřazuje odpovídající popis. Za každou správně vyřešenou podúlohu žák získá 1 bod. V didaktických testech z ČJL se vyskytují dvě varianty přiřazovacích úloh: buď se z 5 možností vybírá řešení 3 podúloh (získat lze tedy max. 3 body), nebo se ze 6 možností vybírá řešení 4 podúloh (získat lze tedy max. 4 body).

Příklad tohoto typu úloh (JPZ 2025: test pro 5. ročník, 1. řádný termín)

max. 3 body

5 Přiřadte k jednotlivým textům (5.1–5.3) odpovídající tvrzení (A–E).

(Každý z posuzovaných textů obsahuje celkem tři větné celky. Žádná možnost z nabídky A–E nesmí být přiřazena víckrát než jednou.)

- 5.1 Babiččiny kynuté koláče, obzvlášť ty se švestkami a mákem, naprosto zbožňuju. Jakmile zahlédnu švestky v obchodě, začnou se mi sbíhat sliny. Vím totiž přesně, na čem si co nevidět pochutnám. _____
- 5.2 Budova naší školy, postavená začátkem minulého století, bude rekonstruována. Opravu zajišťuje pan Jelínek, majitel zdejší stavební firmy. Předpokládá se, že práce budou dokončeny během července. _____
- 5.3 Včera jsme se s Honzou koupali v jezeře, a to navzdory deštivému počasí. Voda nám připadala docela teplá, a tak jsme doplávali až na ostrůvek. Po návratu domů, zhruba kolem osmé hodiny, jsem ale dostala horečku. _____
- A) Pro tento text platí: pouze první větný celek je souvětím.
B) Pro tento text platí: pouze druhý větný celek je souvětím.
C) Pro tento text platí: pouze třetí větný celek je souvětím.
D) Pro tento text platí: pouze první větný celek je větou jednoduchou.
E) Pro tento text platí: pouze druhý větný celek je větou jednoduchou.

Řešení: 5.1 – D; 5.2 – C; 5.3 – B

Uspořádací úlohy

V tomto typu úloh je úkolem žáka uspořádat šest částí textu (A–F) tak, aby na sebe navazovaly, a tudíž byla dodržena textová návaznost. Pokud jsou všechny části textu seřazeny správně, žák získá 3 body. Ve všech ostatních případech (tj. i když jsou například zaměněny jen dvě části textu nebo je jedna část textu označena v záznamovém archu dvakrát) žák získá 0 bodů. Za řešení této úlohy se tedy nikdy nepřidělují ani 2 body, ani 1 bod.

Příklad tohoto typu úloh (JPZ 2025: test pro 9. ročník, 2. řádný termín)

3 body

14 Seřadte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby byla dodržena textová návaznost.

A) Právě v tomto zařízení má Britt-Marie pracovat. Jednoho lednového dne proto sedne do auta a dorazí do Borgu. Ve chvíli, kdy odbočuje na parkoviště, zaslechne z útrob vozu jakýsi zvuk.

B) Britt-Marie z něj vyděšeně vyskočí, protože logicky očekává, že auto vzplane. Ale nevzplane. Opodál se poklidně kutálí míč. Když balón zmizí za rohem budovy označené nápisem ŮM DĚTÍ A LÁDEŽE, ozve se zadunění.

C) Úplně nahoře stojí „jet do Borgu“. Tenhle bod si odškrtně. Další položka zní „vyzvednout klíče na poště“. Vytáhne mobil a poprvé v životě ho použije.

D) Borg je vesnice u silnice. To je vlastně to nejhezčí, co se o Borgu dá říct. Je tu zrušené fotbalové hřiště, zrušená škola, zrušená lékárna a zrušené potraviny. Funguje tady dům dětí a mládeže, ale to jen proto, že ho zrušit ještě nestihli.

E) Zdálo se to zní, jako kdyby někdo nacpal do sušičky kamení. Není to sice příliš pravděpodobné, ale Britt-Marie už zažila leccos. Sedne si na lavičku a roztřeseně vyndá z kabelky seznam.

F) Stížená adekvátní panikou, Britt-Marie pustí spojku i brzdu. Auto zakašle, jako by se něčeho leklo, když se zrovna ládovalo popcornem. Po několika dramatických smycích na zledovatělém povrchu konečně s rachotem zastaví.

(F. Backman, Tady byla Britt-Marie, upraveno)

14.1 _____

14.2 _____

14.3 _____

14.4 _____

14.5 _____

14.6 _____

Řešení: 14.1 – **D**; 14.2 – **A**; 14.3 – **F**; 14.4 – **B**; 14.5 – **E**; 14.6 – **C**

Otevřené úlohy

U otevřených úloh žák buď z výchozího textu vypisuje řešení úlohy (řešením je např. slovo či více slov), nebo formuluje vlastní odpověď (např. vytvoří větu, která splňuje podmínky uvedené v zadání). Každá odpověď, kterou žák zapíše do příslušného pole v záznamovém archu, je posuzována individuálně: hodnotí ji vždy dva vyškolení hodnotitelé, a to na základě přesně definovaných pokynů, jejich činnost je korigována a kontrolována supervizory. V případě některých typů otevřených úloh lze správné řešení zapsat různými způsoby (např. hledaná slova lze zapsat v libovolném pořadí, složky několikanásobného podmětu lze uvést se spojkami i bez nich), nicméně vzhledem k variabilitě žákovských odpovědí je v klíči správných řešení zpravidla uvedena pouze nejčastější správná odpověď. Při hodnocení vždy platí pravidlo, že jakákoli odpověď splňující zadání (tj. i správná odpověď, která není uvedena v klíči správných řešení) je akceptována.

Na první straně testového sešitu jsou uvedeny základní principy hodnocení otevřených úloh. U některých typů otevřených úloh se řešení úlohy skládá z více dílčích odpovědí (např. pokud má žák vypsát z výchozího textu tři slova užitá v 5. pádě, znamená to, že se řešení úlohy skládá ze tří dílčích odpovědí): v těchto případech se za chybu považuje jak jakákoli nesprávná, tak chybějící správná dílčí odpověď a maximální dosažitelné bodové hodnocení za úlohu se sníží o započítané chyby. Pod zadáním některých otevřených úloh jsou také uvedeny instrukce, které zpřesňují hodnocení příslušné úlohy, například:

- *za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání (tzn. rozlišují se 2 typy chyb);*
- *po doplnění náležitého tvaru musí být příslušný větný celek smysluplný a gramaticky i pravopisně správný (tzn. požadovaný slovní tvar musí být zapsán pravopisně správně včetně správné diakritiky);*
- *slova zapište bezchybně, a to ve stejném tvaru, v němž jsou užitá v textu (tzn. hledané slovo jednak musí být zapsáno pravopisně správně, a to včetně správné diakritiky, jednak musí být zapsáno v konkrétním tvaru);*
- *odpověď zapište slovem, nepoužívejte zkratky (tzn. zápis odpovědi pomocí zkratky je považován za chybu).*

Pokud je správným řešením úlohy několik čísel (např. žák má ve výchozím textu najít tři věty, v nichž se vyskytuje chybný tvar přídavného jména, a napsat jejich čísla), čísla musí být od sebe zřetelně oddělena čárkou. Tento požadavek je nedílnou součástí zadání.

Pokud je správným řešením několik slov, tyto dílčí odpovědi mohou být od sebe odděleny (čárkou, pomlčkou apod.), ale nemusí, mohou být zapsány vedle sebe i pod sebou. Není-li uvedeno jinak, slova mohou být zapsána v libovolném pořadí (tj. pořadí slov v příslušném poli záznamového archu nemusí odpovídat pořadí slov ve výchozím textu). Pokud není ověřována znalost psaní velkých a malých písmen (tzn. pokud není úkolem opravit slovo chybně zapsané s malým/velkým písmenem, např. *Spojené Státy americké, Český krumlov*), je možné zapsat odpověď verzálkami (tj. velkými písmeny), např. SAMOTÁŘ. Zápis odpovědi verzálkami by měli volit zejména ti žáci, jejichž vázané písmo (tj. písmo, v němž jsou jednotlivá písmena ve slově napojována na sebe) je obtížně čitelné.

Žák se dopustí chyby, pokud:

- uvede nesprávnou odpověď;
- neuvede žádnou odpověď;
- uvede správnou a nesprávnou odpověď zároveň;

- správnou odpověď (či její část) uvede v závorce;
- uvede správnou odpověď a zároveň uvede jakékoli nesprávné (tj. i nepožadované) informace;
- uvede nesprávnou odpověď a zároveň uvede jakékoli správné, ale nepožadované informace;
- uvede správnou odpověď, ale škrtně ji a nenapíše ji znovu;
- uvede správnou odpověď, ale škrtně ji a uvede novou, chybnou odpověď;
- jeho odpověď (či její část) je zapsána nečitelně;
- jeho odpověď (či její část) je nejednoznačná.

Otevřené úlohy a příklady jejich hodnocení

Hodnocení otevřených úloh závisí na ověřovaných vědomostech/dovednostech a souvisí mimo jiné s konstrukcí testu. Vzhledem k velké variabilitě otevřených úloh se tento dokument věnuje osmi nejčastějším typům otevřených úloh.

Úlohy s více dílčími odpověďmi: ověřování znalostí z oblasti pravidel pravopisu

V tomto typu úloh je úkolem žáka nalézt ve výchozím textu slova zapsaná s pravopisnou chybou a tato slova napsat jednak pravopisně správně (včetně správné diakritiky), jednak ve stejném tvaru, v němž jsou užitá ve výchozím textu. Pokud se tedy v textu vyskytuje např. chyba ve shodě přísudku s podmětem (*Děti zpívali veselou píseň.*), žák musí do záznamového archu zapsat *zpívaly*; zápis slovesa v jiném tvaru (např. *zpívat, zpívají*) je považován za chybu. V případě, že se v textu vyskytuje chyba v psaní velkých písmen, je nutné zřetelně rozlišit malé/velké písmeno (např. *Bydlí v ústí nad Labem* → *Ústí*, nikoli *ústí*); v ostatních případech je možné zapsat odpověď verzálkami. Při hodnocení je za chybu považováno: a) nenalezení hledaného slova, b) zápis jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.

Příklad tohoto typu úloh (JPZ 2025: test pro 5. ročník, 1. řádný termín)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 16

Věděli jste, že v Karlových Varech můžete kromě lázní navštívit i džungly? V rozlehlém areálu nad městem se nachází tropická zahrada, v níž jsou stálými obyvateli živí motýli. Z centra se k zahradě lehce dostanete místní lanovkou.

Teplo, vlhko a šumnění křídel – to vás nemine, pokud se rozhodnete objevovat krásy zdejší hmyzí říše. Námi oslovení návštěvníci uvedli, že jejich dojmy byly neobyčejně silné. Lidem se prý tajil dech, když se jim nad hlavami vznášeli stovky motýlů.

Motýly si zde můžete prohlédnout z těsné blízkosti. Běžně se stává, že usednou přímo na vás. Jestli po tom vysloveně toužíte, oblékněte si výrazně žluté tričko a navoňte se parfémem s květinovou vůní. Tím údajně své šance zvýšíte. V zahradě poletuje asi 400 křehkých krasavců, těm největším byste naměřili rozpjetí křídel až 20 centimetrů. Vydejte se za nimi a užijte si báječný rodinný výlet.

(www.kudyznudy.cz, upraveno)

max. 4 body

16 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou v něm zapsána s pravopisnou chybou, a napište je PRAVOPISNĚ SPRÁVNĚ.

(Slova zapište bezchybně, a to ve stejném tvaru, v němž jsou užitá v textu. Podtržené výrazy jsou zapsány správně. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

Řešení: *džungli, šumění, vznášely se / vznášely, rozpětí*

Hodnocení:

0 chyb = 4 body

1 chyba = 3 body

2 chyby = 2 body

3 chyby = 1 bod

4 a více chyb = 0 bodů

Příklady odpovědí a jejich hodnocení:

- *džungli, šumění, vznášely se, rozpětí* → **3 body** (1 hledané slovo je zapsáno s pravopisnou chybou = 1 chyba)
- *džungli, vznášely, rozpětí* → **3 body** (1 hledané slovo nenalezeno = 1 chyba)
- *džungli, šumění, oběvovat, rozpětí* → **2 body** (1 hledané slovo nenalezeno + 1 slovo neodpovídá zadání = 2 chyby)
- *džungli, šumění, vznášet* → **2 body** (1 hledané slovo nenalezeno + 1 hledané slovo je zapsáno v jiném tvaru = 2 chyby)
- *džungli, hmizý, rozpětí* → **1 bod** (2 hledaná slova nenalezena + 1 slovo neodpovídá zadání = 3 chyby)
- *dzungli, šumění* → **1 bod** (2 hledaná slova nenalezena + 1 hledané slovo je zapsáno s chybou v diakritice = 3 chyby)
- *džungli, dojmi, námy, rozpětí* → **0 bodů** (2 hledaná slova nenalezena + 2 slova neodpovídají zadání = 4 chyby)

Úlohy s více dílčími odpověďmi: ověřování vědomostí/dovedností z oblasti slovní zásoby, tvorby slov, tvarosloví a skladby

Prostřednictvím tohoto typu úloh jsou ověřovány vědomosti/dovednosti z různých oblastí. Úkolem žáka je vypsát z výchozího textu slovo/slova odpovídající zadání, například:

- slovo, které je příkladem pojmu vysvětleného v předložené definici;
- synonymum/antonymum určitého slova;
- všechna slovesa, z nichž každé obsahuje dvě předpony;
- podmět několikanásobný;
- tři předložky;
- dvě podstatná jména, která jsou v textu užitá v 5. pádě.

Hledané slovo by mělo být zapsáno ve stejném tvaru, v němž je užit ve výchozím textu, a musí být z výchozího textu opsáno správně. Pokud to povaha úlohy dovoluje a není-li v instrukci pod úlohou uvedeno zpřesnění zápisu slov (např. *Slovesa zapište ve stejném tvaru, v němž jsou užitá v TEXTU 1.*), akceptuje se také zápis hledaného slova v základním tvaru (tj. ve tvaru 1. pádu čísla jednotného, resp. infinitivu). Zpravidla se také v těchto typech úloh tolerují chyby v diakritice. Pokud se řešení úlohy/podúlohy skládá z více dílčích odpovědí (tzn. za úlohu/podúlohu lze získat 2–4 body), při hodnocení je za chybu považováno: a) nenalezení hledaného slova, b) zápis jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.

ČÁST VÝCHOZÍHO TEXTU VZTAHUJÍCÍ SE K ÚLOZE 8

(1) Nakupování je běžnou součástí našich životů. Této činnosti se lidé věnují od starověku a už tehdy si psali nákupní seznamy. Ten nejstarší nalezený byl podle archeologů sepsán přibližně v roce 2000 př. n. l. To bylo o tisíc let později, než na Blízkém východě vznikla první tržiště. Přesnou představu o starověkých obchodních praktikách ovšem nemáme. Něco málo se dozvíme díky několika dochovaným písemným zmínkám. Například antický básník Martialis v 1. století n. l. popsal Řím jako jeden velký obchod: prodejci prý nabízeli své zboží skoro všude a k přilákání zákazníků používali svérázné metody, třeba ochočené opice.

max. 3 body

8 Vypište z první části výchozího textu tři podstatná jména, která jsou v textu užitá ve 3. pádě.

(Slovo *Martialis* neposuzujte, není správným řešením. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

Řešení: činnosti, zmínkám, přilákání

Hodnocení:

0 chyb = 3 body

1 chyba = 2 body

2 chyby = 1 bod

3 a více chyb = 0 bodů

Příklady odpovědí a jejich hodnocení:

- činnosti, seznamy, zmínka, přilákání → 2 body (1 slovo neodpovídá zadání = 1 chyba; základní tvar *zmínka* byl akceptován)
- činnosti, tržiště, zmínkam → 1 bod (1 hledané slovo nenalezeno + 1 slovo neodpovídá zadání = 2 chyby; chyba v diakritice byla tolerována)
- činnosti, k přilákání → 1 bod (1 hledané slovo nenalezeno + 1 slovo neodpovídá zadání = 2 chyby)
- východě, přilákání → 0 bodů (2 hledaná slova nenalezena + 1 slovo neodpovídá zadání = 3 chyby)

Úlohy zaměřené na náležité tvary slov

V tomto typu úloh je úkolem žáka napsat zadané slovo ve tvaru, který je v daném kontextu náležitý. Hledaný slovní tvar musí být zapsán pravopisně správně (včetně správné diakritiky). Za každý správně zapsaný požadovaný tvar žák získá 1 bod.

Příklad tohoto typu úloh (JPZ 2025: test pro 9. ročník, 2. řádný termín)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 13

Dokumenty jsem poslala na e-mailovou adresu pracovníka ***** za organizaci výběrového řízení. Ihned po pohovoru, ●●●● necelou hodinu, jsem se dozvěděla, že jsem byla vybrána.

13

13.1 Napište náležitý spisovný tvar slova *zodpovědný*, který patří na první vynechané místo (***) ve výchozím textu.**

13.2 Napište náležitý spisovný tvar slova *trvající*, který patří na druhé vynechané místo (●●●●) ve výchozím textu.

(Po doplnění náležitého tvaru musí být příslušný větný celek gramaticky i pravopisně správný.)

Řešení 13.1: *zodpovědného*

Příklady odpovědí hodnocených 0 body:

- *zodpovědnýho* (nespisovný tvar)
- *zodpovědného, zodpovědný* (nejednoznačná odpověď – jsou zapsány dva tvary)
- *zodpovjedného* (hledaný tvar je zapsán s pravopisnou chybou)
- *zodpovědmého* (neexistující slovo – místo *n* je zapsáno *m*)

Řešení 13.2: *trvajícím*

Příklady odpovědí hodnocených 0 body:

- *trvajícímí* (v daném kontextu nenáležitý tvar)
- *trvajícím* (neexistující slovo – je vynecháno *í*)
- *trvájícím* (hledaný tvar je zapsán s chybou v diakritice)
- ~~*trvajícím*~~ (správná odpověď je prokazatelně škrtnutá a není uvedena znovu)

Úlohy zaměřené na identifikaci základní skladební dvojice

V tomto typu úloh je úkolem žáka vypsát z věty podmět a přísudek. V záznamovém archu je rozlišeno pole pro zápis podmětu a pole pro zápis přísudku. Oba hledané větné členy musí být do příslušných polí v záznamovém archu zapsány pravopisně správně (včetně správné diakritiky). Za každou správně zapsanou základní skladební dvojici žák získá 1 bod. Pokud je správným řešením několikanásobný podmět (např. *nejen žáci, ale i učitelé*), pak:

- jeho složky mohou být zapsány v libovolném pořadí (např. *učitelé, žáci*);
- jeho složky mohou (ale nemusí) být od sebe odděleny čárkami (např. *žáci učitelé*);
- součástí odpovědi mohou (ale nemusí) být spojovací výrazy nacházející se v posuzované větě (např. *nejen žáci, ale i učitelé / žáci i učitelé*).

Pokud je přísudek víceslovný (např. *byly využity*), jeho části mohou být zapsány v libovolném pořadí.

Příklad tohoto typu úloh (JPZ 2024: test pro 5. ročník, 2. řádný termín)

max. 2 body

4 Vypište z každé z následujících vět (4.1 a 4.2) základní skladební dvojici.

(Základní skladební dvojice musí být zapsány pravopisně správně.)

- 4.1 Tento nečekaný test z matematiky by nepochybně vyděsil i daleko lepší počtáře.
- 4.2 Minulou sobotu se místní pejskaři a jejich chundelatí mazlíčci sešli na nedalekém psím cvičišti.

Řešení 4.1 (části přísudku mohou být zapsány v libovolném pořadí):

podmět: <i>test</i>
přísudek: <i>by vyděsil</i>

Příklady odpovědí hodnocených 0 body:

podmět: <i>test by vyděsil</i>	→	ZSD není rozdělena na podmětovou a přísudkovou část
přísudek:		

podmět: <i>test by</i>	→	ZSD je chybně rozdělena na podmětovou a přísudkovou část
přísudek: <i>vydělil</i>		

podmět: <i>by vydělil</i>	→	podmět je prohozen s přísudkem
přísudek: <i>test</i>		

podmět: <i>test</i>	→	jako přísudek je uvedeno jiné sloveso
přísudek: <i>by dělil</i>		

podmět: <i>test</i>	→	část přísudku je uvedena v závorce
přísudek: <i>(by) vydělil</i>		

Řešení 4.2 (složky několikanásobného podmětu mohou být zapsány v libovolném pořadí; spojovací výraz může, ale nemusí být uveden):

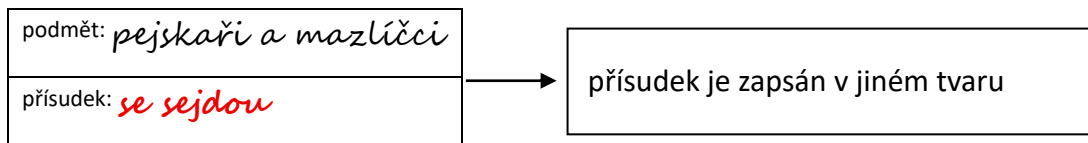
podmět: <i>pejskaři a mazlíčci</i>
přísudek: <i>se sešli</i>

Příklady odpovědí hodnocených 0 body:

podmět: <i>pejskaři a mazlíčci</i>	→	kromě ZSD je zapsán i další větný člen
přísudek: <i>se sešli na cvičišti</i>		

podmět: <i>pejskaři</i>	→	chybí jedna složka několikanásobného podmětu
přísudek: <i>se sešli</i>		

podmět: <i>pejskaři, mazlíčci</i>	→	přísudek je zapsán s pravopisnou chybou
přísudek: <i>se sešly</i>		

Úlohy bez výchozího textu zaměřené na slova příbuzná

V tomto typu úloh je úkolem žáka napsat slovo příbuzné se zadaným slovem, přičemž požadované slovo musí splňovat všechny podmínky uvedené v zadání. Správnou odpovědí je tedy slovo, které:

- je současné, nikoli zastaralé;
- je spisovné;
- není vlastním jménem;
- splňuje jak požadavky týkající se slovního druhu, počtu slabik, příslušnosti k určitému vzoru, tak požadavky na přítomnost × nepřítomnost předpony;
- je zapsáno pravopisně správně (včetně správné diakritiky).

Žákovská řešení jsou posuzována individuálně a všechna slova, která splňují zadání, jsou akceptována. Za správně vyřešenou úlohu/podúlohu žák získá 1 bod.

Příklad tohoto typu úloh (JPZ 2025: test pro 7. ročník, 1. řádný termín)

max. 2 body

6 Ke každé z následujících podúloh (6.1 a 6.2) napište současné (tj. ne zastaralé) spisovné slovo, které odpovídá zadání a zároveň není vlastním jménem.

(Slova musí být zapsána pravopisně správně.)

6.1 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného dvouslabičné, je příbuzné se slovem VÝKRES, skloňuje se podle vzoru MUŽ a neobsahuje předponu.

6.2 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného tříslabičné, je příbuzné se slovem KONAT, skloňuje se podle vzoru KOST a obsahuje předponu.

Řešení 6.1: *kreslíř / kreslič*

Příklady odpovědí hodnocených 0 body:

- *kreslíř* – obsahuje předponu **KRE** (odpověď obsahuje nepožadovanou informaci, která je nepravdivá)
- *kreslír* (hledané slovo je zapsáno s chybou v diakritice)

Řešení 6.2: *výkonnost / zákonnost*

Příklady odpovědí hodnocených 0 body:

- *zákonnost, zákonitost* (je zapsáno správně a chybné řešení zároveň)
- *výkonost* (hledané slovo je zapsáno s pravopisnou chybou)

Úlohy zaměřené na ustálená slovní spojení

V tomto typu úloh je úkolem žáka doplnit chybějící část frazému (ustáleného slovního spojení). V jednom frazému může být vynecháno jedno slovo i více slov. Každé chybějící slovo musí být zapsáno v náležitém tvaru a pravopisně správně (včetně správné diakritiky). Většinou se do frazému doplňuje pouze jedno slovo – v tomto případě za správné řešení žák získá 1 bod. Pokud

se do frazému doplňuje více slov, bodování se může lišit (např. 1 bod může být přidělen pouze v případě, že jsou správně zapsána dvě hledaná slova).

Příklad tohoto typu úloh (JPZ 2025: test pro 9. ročník, 2. řádný termín)

1 bod

29 Na vynechané místo (***) v českém ustáleném slovním spojení doplňte příslušné přídavné jméno v náležitém tvaru.**

Děda tátovi často říkával: „Hlavně neutrať všechno, co vyděláš. Mysli na ***** vrátka.“

Řešení: *zadní*

Příklady odpovědí hodnocených 0 body:

- *zadním* (hledané slovo je zapsáno v jiném než požadovaném tvaru)
- *zádni* (hledané slovo je zapsáno s chybou v diakritice)

Úlohy zaměřené na úpravu větných celků

V tomto typu úloh je úkolem žáka upravit zadané větné celky tak, aby z původní věty jednoduché vzniklo souvětí, případně z původního souvětí vznikla věta jednoduchá. Část větného celku, která se neupravuje, je vždy předtištěna v záznamovém archu. Upravený větný celek musí splňovat všechny podmínky uvedené v zadání, například:

- musí být gramaticky správný;
- musí být pravopisně správný (včetně správné diakritiky);
- musí být spisovný;
- musí zachovávat význam původního větného celku;
- nesmí obsahovat žádné informace navíc.

Žákovská řešení jsou posuzována individuálně a všechny větné celky, které splňují zadání, jsou akceptovány. Není-li uvedeno jinak, za každý větný celek, který splňuje zadání, žák získá 1 bod.

Příklad tohoto typu úloh (JPZ 2024: test pro 5. ročník, 1. řádný termín)

max. 2 body

15

15.1 Patřil k lidem budícím důvěru.

Podtržený úsek upravte tak, aby z věty jednoduché vzniklo spisovné a pravopisně i gramaticky správné souvětí obsahující celkem dvě věty. Význam původní věty jednoduché musí zůstat zachován.

15.2 Když se promíchají tyto barvy, získáme požadovaný odstín.

Podtržený úsek upravte tak, aby ze souvětí vznikla spisovná a pravopisně i gramaticky správná věta jednoduchá. Význam původního souvětí musí zůstat zachován.

(Nově vzniklé větné celky musí obsahovat všechny původní informace a nesmí obsahovat žádné informace navíc, např. že jde o dvě barvy.)

Příklad řešení 15.1: Patřil k lidem, *kteří budí důvěru*.

Příklady odpovědí hodnocených 0 body:

- Patřil k lidem, *vzbuzujícím důvěru*. → jde o větu jednoduchou, nikoli o souvětí

- Patřil k lidem, *kteří budí důvěru a můžeme se jim svěřit*. → souvětí obsahuje jednak tři věty, jednak informaci navíc
- Patřil k lidem, *kteří věřili v důvěru*. → souvětí prokazatelně nezachovává význam původní věty jednoduché
- Patřil k lidem, *které budily důvěru*. → souvětí není gramaticky správné
- Patřil k lidem, *kteří budily důvěru*. → souvětí není zapsáno pravopisně správně

Příklady řešení 15.2: *Po promíchání těchto barev* získáme požadovaný odstín. / *Promícháním těchto barev* získáme požadovaný odstín.

Příklady odpovědí hodnocených 0 body:

- *Promícháme tyto barvy a* získáme požadovaný odstín. → jde o souvětí, nikoli o větu jednoduchou
- *Nákupem těchto barev* získáme požadovaný odstín. → věta prokazatelně nezachovává význam původního souvětí
- *Po promícháním těchto barev* získáme požadovaný odstín. → věta není gramaticky správná
- *Po promýchání těchto barev* získáme požadovaný odstín. → věta není zapsána pravopisně správně

Úlohy zaměřené na tvoření větných celků

V tomto typu úloh je úkolem žáka vytvořit větný celek, který splňuje všechny podmínky uvedené v zadání, například:

- vytvořit větu, v níž určitý výraz je jiným slovním druhem než ve výchozím textu;
- vytvořit větu, která obsahuje zadané slovo užitě v zadaném tvaru;
- vytvořit souvětí ze zadaného řetězce slov.

Žákovská řešení jsou posuzována individuálně a všechny větné celky, které splňují zadání, jsou akceptovány. Tento typ úloh je zpravidla hodnocen následovně:

- za každý vytvořený větný celek, který zcela odpovídá zadání, žák získá 2 body;
- za každý vytvořený větný celek, který odpovídá všem zásadním požadavkům uvedeným v zadání, ale obsahuje jednu malou chybu (např. chybu v diakritice), žák získá 1 bod;
- v ostatních případech žák získá 0 bodů.

Příklad tohoto typu úloh (JPZ 2024: test pro 5. ročník, 1. řádný termín)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 24

Čísla, která jsou uvedena v levém sloupci, děl dvěma.

max. 2 body

24 Napište smysluplnou spisovnou větu o čtyřech slovech, v níž výraz DĚL bude jednoznačně jiným slovním druhem než ve výchozím textu.

(Vzniklá věta musí obsahovat tvar *děl*, musí být gramaticky i pravopisně správná a musí obsahovat přísudek. Výraz *děl* nesmí být použit jako vlastní jméno.)

Příklady řešení: *Koupil mnoho výtvarných děl. / Vystřelte ze všech děl.*

Příklady odpovědí hodnocených 0 body:

- *Děl se tam zázrak.* → výraz *děl* je stejným slovním druhem jako ve výchozím textu
- *Mám rád slovo „děl“.* → nelze jednoznačně určit, zda výraz *děl* je stejným slovním druhem jako ve výchozím textu, či nikoli
- *Zkritizoval jeho nové dílo.* → věta neobsahuje výraz *děl*
- *Toto děl jsem nečetl.* → věta není gramaticky správná
- *Kapitán vydal rozkaz vystřelit ze všech děl.* → věta obsahuje celkem 7 slov